

Spriež par bērniem ar uzvedības problēmām

■ KLAUSĪTĀJU PILNĀ AUDITORIJĀ. Cēsu internātpamatskolas - attīstības centra izglītības psiholoģes Zinta Biseniece (no kreisās) un Iveta Lukjanova skolā sarīkotās konferences starpbrīdi.

Foto: NO SKOLAS ARHĪVA

Cēsu internātpamatskola darbojas arī kā attīstības centrs, tajā skaitā kā metodiskais centrs pedagoģiem Vidzemē. Šogad skola sarīkoja plašāku zinātnisku konferenci sadarbībā ar Latvijas Universitātes Cēsu filiāli.

MAIRITA KAŅEPE

Tā bija veltīta tēmai par to, kā strādāt ar bērniem vispārizglītojošā skolā, ja audzēknim ir uzvedības problēmas. Cēsu pedagoģi gatavojuši šo konferenci ar tēmas definējumu: ja skolu apmeklē arī bēri ar uzvedības traucējumiem, viņi ir izaicinājums skolas darbībā, taču pieaugušajiem ir jāzina, ka pastāv virkne iepēju, kā, rīkojoties gudri, var panākt bērniem un pieaugušajiem labvēlu sadarbību mācību procesā.

Cēsu internātpamatskolā - attīstības centrā izglītības metodikēs Sarmīte Gaiķe un Sarmīte Verpele informē "Druvu", ka Vidzemes pedagoģiskajā forumā 150 pedagoģi un speciālisti Cēsīs iesaistījušies diskusijās ar Latvijā vadošajiem bērnu aizsardzības, psihatrijas un psiholoģijas speciālistiem. Skolas direktors Zigmunds Ozols, kura vadībā apjomīgais forums Cēsīs sarīkots, skaidro tē-

mas izvēli: "Diskusijās par izglītības reformu, izglītības kvalitāti Latvijā bieži vien tiek piemirsti skolēni ar speciālām vajadzībām. Vajadzības saistās ar bēru dzirdes, redzes, dažādas pakāpes garīgās veselības, kā arī mācību un citiem traucējumiem. Valstī ar šādām speciālām vajadzībām ir jau ap 12 tūkstošiem audzēkņu un skaits ik gadu par pāris simtiem palielinās, nevis samazinās. Puse šādu bēru mācības speciālajās izglītības iestādēs, bet otra puse vispārizglītojošajās skolās. Valsts virzās uz to, lai maksimāli daudz šo skolēnu varētu mācīties vispārizglītojošajās mācību iestādēs," mērķi iezīmē Z.Ozols un uzsver, ka viņa vadītājā internātpamatskolā Cēsīs pedagoģu metodiskājā darbībā centrālais jautājums ir nemainīgs - kā pats audzēknis ar speciālām vajadzībām jūtas izglītības iestādē.

Jānis Pāvulēns, Valsts bērnu aizsardzības inspekcijas projekta konsultants bērnu tiesību aizsardzības jomā, skolotāju auditorijai Cēsīs uzsvēris, ka uzvedības korekcija nav un never būt atbalsta sniegšana vienīgi bērnam. Korekcijas efektivitāte atkarīga no korekcijas bērnu iekļaušanas sociālajā sistēmā. Bērna uzvedība taču veidojas, izpaužas un nostiprinās dažādās vidēs. Tājā skaitā ģimenē un sabiedrībā, ne tikai izglītības iestādē. Ja bērna uzvedības traucējumi netiek pienācīgi ārstēti, tie var atstāt iespaidu uz cilvēku pieaugušā vecumā, secinājuši speciālisti.

Latvijas vadošais bērnu psihiatrs Nikita Bezbarodovs klausītajiem Cēsīs skaidroja,

ka katrs piektais bērns skolas veicumā cieš no psihiskām un psihologiskām problēmām. Tas būtiski ietekmē viņa ikdienu un uzvedību, neveicina normālu attīstību. Speciālists pedagoģiem uzsvēra, ka mūsdienās lielākajai daļai traucējumu ir pieejamas ārstēšanas un korekcijas efektīvas metodes. Pieaugušajiem tās vērts apzināties, lai rīkotos tālredzīgi. Taču ne visu varot izārstēt, tādēļ arī izglītības iestādes darbā pieaugušajiem svarīgi izprast un pieņemt realitāti.

Lielu daļu konferencē aizņēmuši diskusija par autismu. Savukārt Kristīgās akadēmijas docente Dace Dolace bija aicināta analizēt vecāku un pedagogu rīcības nozīmi stabilizējošas attiecību viedes veidošanā darbā ar bērniem.

Savukārt Cēsu internātpamatskolas - attīstības centra psiholoģes Zinta Biseniece un Iveta Lukjanova aicināja skolotājus pievērst uzmanību darbam ar sevi. "Vērojot bērnu sliktu uzvedību, varam pamanīt, ka uzvedība ir mērķtiecīga, tajā izpaužas kāds no mērķiem, un tie var būt: pievērst uzmanību, cīnīties par varu, atriebties vai norobežoties," skolotājiem skaidroja psiholoģes, aicinot atpazīt bērnu mērķus pēc savām izjūtām. "Skolotājs var sajuties dusmīgs, sāpināts, bezspēcīgs problēmas priekšā. Tāpēc skolotājam svarīgi apzināties, ka mainīt viņš var tikai sevi - atrast veidus, kā stiprināt sevi, parūpēties par savu uzkrāto emociju analīzi. Tas palīdzēs arī audzēknim izmainīt uzvedību."

Internātpamatskolas metodiskā centra darbinieces Sarmīte Gaiķe un Sarmīte Verpele, apkopojot vērienīgi sarīkotās konferences sarunas, secinājumos raksta, ka daļīniekiem dzirdētais noderēs ikdienas darbā ar audzēkņiem. Pašu pieredze un konferencē uzklāusītie speciālisti padomi palīdzēs precīzāk izprast cēloņus, kas skolēnos rada uzvedības problēmas. Tas nozīmē, ka pieaugušo pieņemtie risinājumi sarežģītās situācijās skolās, darbības mācību iestāžu ikdienā kā pedagoģiskā, tā psiholoģiskā jomā veidosies veiksmīgāk. □

Naktī		0...+2 D, 8/15 m/s	Naktī		-1...0 ZR, 6/11 m/s
Dienā		+2...+5 DR, 6/12 m/s	Dienā		+3...+6 DR, 7/13 m/s
* 06:26 * 18:28	2 - labvēlīgs		* 06:23 * 18:30	2 - labvēlīgs	